

בסיעתא דשמי"א

קובץ אמרי קודש מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בשבת קודש
פרשת בחקותי
דהאי שתא תשס"ה לפ"ק

* * *

י"ל פה הצרות באבוב
שנת וכ"ז תנש"א מלכותך לפ"ק

ע"י חברה קנין ספרים
דבית המדרש הגדול דקהל שערי ציון י'באבוב
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ברוקלין, ניו יארק

לזכר עולם יהי צדיק

נשמת כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו
מון נפתלי צבי זוקללה"ה זי"ע הכ"מ
בן כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו
מון שלמה זוקללה"ה זי"ע

נסתלק לגנוי מרומים

ביום י"ב אדר ב' שנת תשס"ה לפ"ק

דברי תורה שזכינו לשמוע מכ"ק מרן אדמו"ר שלימ"א
בסעודת ליל שבת קודש פרשת בחקותי שנת תשס"ה לפ"ק

עדותי. אמר דוד, רבש"ע בכל יום
ויום הייתי מושב ואומר למקום
פלוגי ולבית דרה פלוגית אני הולך
והיו הגלי מבואות אותי לבתי
בנסיות ולבתי מדרשות, הה"ד
ואשיבה הגלי אל עדותיך. ודעיס לאו
כן תמסו בדברי המדרש הנזכר, מה
הימסה כוונתו ממלה שרעה לילך
למקומות הללו, ולמה צאמת לא הלך
לצוק, אלא הלך לצמי כנסיות ולצמי
מדרשות, במלה מאי קסבר ולצסוף
מאי קסבר.

וכדי לצוה אל הציבור, נקדים מה
שכמוז צבעל השורים, וכ"כ צספר
ש"ך עה"ת, צסוק המזכר, אס
צמקותי תלכו ואת ממותי תשמרו, א"ס
ב'צמקותי תלכו ו'את ר"ת אב"ת,
ר"ל שתלכו בדרבי האבות.

ונראה צציבור הדברים, עפ"י
מה שדיצר צקדשו זקוני הרה"ק ר'
יהושע מבע"ל זצ"ל אל כ"ק זקוני
מוהרב"צ זצ"ל הי"ד צהיומו ילד לפני
הצר ממות, שנסע לצעלום עם אציו
כ"ק זקוני מוהר"ש מבאבוב זצ"ל

אם בחקותי תלכו ואת מצותי
תשמרו ועשייתם אותם וגו'. ידוע מה
שלאמרו לדיקים צענין הילולא לדקייא,
כי הילולא נמשך גם צליל שלאמרו,
והמלילו צוה מ"ש חכמ"ל (סולן פג.)
לצקדש"ס הלילה הולך אמר היום.
והנה היום, צערב צצמ קודש - ל"ג
צעומר, הי' יומא דהילולא צבא קדישא
של המנא האלקי רצי שמשון בן יומאי
זכומו יגן עלינו ועל כל ישראל, על בן
נקדים מה דאימא צוהר הקדוש (מ"ז
ק"ג). עה"פ אס צמקותי תלכו וגו',
דקאי על גזירות וסוקים דרבנן,
שצריכים לקיים ממות חכמים שעשו
גדרים וסייגים על ממות דאורייתא.
ומס"ס שס הוהר צוה"ל, ועל דא,
אם בחקותי תלכו דא תורה שבעל
פה. ורלוי להצין, היכן מרמוז צמיצות
אס צמקותי תלכו, ענין סורה צצעל
פה.

ונקדים לצמר מה דאימא צמדרש
רצה ריש פרשתנו (ויק"ר לה, ט) אם
בחקותי תלכו וגו', הה"ד (ספליס קיט,
נע) חשבתי דרבי ואשיבה הגלי אל

[גם כ"ק זקני מוהרב"צ זצ"ל זכה לקנינה מיוחדת מאת הרה"ק מבצלויא זצ"ל, ואהבתי לן, והי' צפרשת בחקותי, פנה הרה"ק ר' יהושע מבצלויא זצ"ל לב"ק זקני זצ"ל בשאלה, "בן זיון דל, וחלם טייטש אס בחקותי תלכו", וכמונן שלא ענה לו כלום, כי הבין שאין כוונתו לשמוע פשט הפשוט, רק בטמ רעה ללמדו איזה מוסר השכל. פתח הרה"ק ר' יהושע זצ"ל ואמר, "די וועלט זאגט אז דער צעלער רב טייטשט, אס בחקותי תלכו, אז מען דארף זי גיין אין א ספאדיק". והנה, איז לא פירשמי בן מעולם, רק אמרתי, אס בחקותי תלכו, פירשו שרעים לילך ציימוסי וצחוקי המורה הקדושה, ולזהר תמיד שלא לנטות מפילו אפס קנהו מן הדך הישר והטוב, ולא לעזור ס"ו על (ויקרא י"ג, ג) וצחוקותיהם לא תלכו, ואפילו דברים כאלו שאין מפורש איסורם בקרא להדיא, ואפילו עיניים שבני אדם מושצים שאין להם משיבות מיוחדת כל כך, וכגון הלבוש היהודי, שהרבה אנשים אינם מציינים שהוא עיקר גדול במורה הקדושה, מ"מ הם צבחינת חק, דהיינו צלי טעם וצלי הצנה,

ולריכים לזהר צוה מאוד, כי הוא צלמת יסוד הקיום של מורתי הקדושה. ולכן אס הלבוש היהודי הוא ספאדיק, נמלא הפי' של אס בחקותי תלכו הוא, אז מען דארף זי גיין אין א ספאדיק, עתה"ק.

דמה שכתבה המורה אס בחקותי תלכו, הכוונה היא שזה היסוד מן וצחוקותיהם לא תלכו". וענין זה מלאמי צפי' הספורנו שכתב לבאר פסוק הני"ל, אס בחקותי תלכו, דהנה הלשון תלכו"ו לריך ציבור, דיותר לאוי הי' לומר בלשון טעמו או משמרו כמו שמנינו בכל המורה כולה. וכמו הספורנו, חוקות הם גזירות המלך שניהג האדם בהם צהשמלות עסקי מיו, ודהתנהגו בהם יקרא הליבה, וכמו שנאמר וצחוקותיהם לא תלכו, וגו' ואת חוקותי תשמרו ללכת בהם, יעו"ט.

המורס מזה, שאין כוונת הכמוז כאן להזהיר את האדם לקיים מצוות המורה, אלא כוונת הכמוז הוא, שכל תהלוכות המייס ומנהיגיו ופעולותיו ומהלך מתשבתו, הכל יהיו בחוקות ודרכי המורה. ועל זה שפיר שייך לשון

ברצות ד' דרכם גם אויביהם ישלימו אתם. ומטעם זה כתוב כאן יעקב"ב מלא וא"ו, כי ב' פעמים יעקב"ב בגימט' שלי"ם, וגו"כ בגימט' עש"ו, לרמוז כי גם עשו עשה שלום עמו בגלות בני"ל, עכ"ד.

יעזור השי"ת שנוצה להתדבק בשכינה, ולהתאחד עם הקב"ה כביכול, מלך ומלכותו בכל משלה, בב"א.

* * *

ויתקיים בנו מקרא שכתוב (דברים כח, ט) וראו כל עמי הארץ כי שם ד' נקרא עליך, וזאת היתה כוונת הבריאה, וכלשון הכתוב (תהלים ק, ד) הוא עשנו ולו אנחנו עמו וצאן מרעייתו, וראו כל עמי הארץ כי שם ד' נקרא עלינו, ויאמר כל אשר נשמה באפו ד' אלקי ישראל

כמוט השערה מדרכי האצות, והואיל
 אותם שיקמו עמהם כל חפצי מלוא,
 "אפילו דער המן קלאפער [גלאפער]
 אויף פוריס".
 חפץ זה, דנהא מנהג זה להכות עם
 הגראגער כשמוכרים שם המן, מנהג
 ברבי"א בהל' פורים (א"ח סי' תר"ז
 פנ"י י"ז) בשם הבית יוסף שהביא בשם
 אורחות חיים, ח"ל, נהגו המיוקו
 לצור צורת המן על עינים ואצנים או
 לכתוב שם המן עליהם ולהכותו זה על
 זה כדי שימחה שמו, על דרך מחה
 חממה את זכר עמלק ושם רשעים
 ירקב, ומה שמרצב המנהג שמכיס
 המן כשקוראים את המגילה צדית
 המדרש. ופי"ס הרמ"א צוה"ל, ואין
 לבטל שום מנהג או ללעוג עליו כי
 לא לחנם הוקבע, עכ"ל. ואולי מטעם
 זה הוציר להם הרה"ק מצאנו זצ"ל
 ליקח עמם הגראגער, דגודע כי
 הרב"א ז"ל מעמיק בספרו פעמים
 איך מספר מנהגי ישראל, ודוקא
 צמנהג זה כפז, שאין לבטל שום מנהג
 או ללעוג עליו כי לא לחנם הוקבע.
 על כל פנים מבוחר, שניך האדם
 לזוהר בזה מאוד לניך בדרכי האצות,

מם וזכרתי את ביותי יעקוב ואף את
 בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם
 אוכזר. ודקדקו המפרשים, למה נזכרו
 כאן האבות למפרע שלא כסדרן בכל
 התורה כולה. וכינאי, דהנה מצינו כי
 אברהם ויצחק, כל עיקר הצלחתן היתה
 בארץ ישראל, ואברהם אבינו תיכף
 כשיצא מארץ ישראל הי' לו צער,
 שגלקחה ממנו שרה ב' פעמים, וכן
 יצחק נאסר לו לצאת מארץ ישראל
 לחוץ לארץ, משא"כ אצל יעקב אבינו
 מצינו שעיקר הצלחתו היתה בחוץ
 לארץ, שעיקר כריתת הברית שכרת
 השי"ת עם יעקב הי' בצאתו מארץ
 ישראל לחוץ לארץ, אשר שם ראה
 מראה הסולם והנה ד' נצב עליו,
 והבטיחו הקב"ה הנה אנכי עמך
 ושמרתוך בכל אשר תלך וגו' (בראשית
 כח, טו).
 וזה הכונה בפסוק כאן, שרצה
 הקב"ה להבטיחו שגם בגלות לא יפוש
 ולא יעזוב אותנו, ואף בשנה"י בחוץ
 לארץ לא יניח אותנו תחת הפול והשרים
 של האומות, אלא ישגיח עלינו בעינא
 פקחא וישמור אותנו בכל דרכינו. לך
 הקדים הכתוב את יעקב, אשר עיקר
 הצלחתו הי' בחוץ לארץ, ושם הוליד
 י"א שבטים ויפרץ לרב בעושר רב,
 ולבסוף כרת אתו לבן ברית, וגם עשו
 נכנע לפניו ובאותו שעה נשקו בכל
 לבו, וזה הי' הסימן לבנים, שבגלותם

הכוונה בזה, שרק הקב"ה כביכול
 הוא היודע החילוק אם שמו שלם וכו',
 או אם נחסר בשלמותו, אבל בני אדם
 אינם מבינים בזה שום חילוק, וזהו אני
 מי שאני, כלו' אני יודע ומבין על
 חסרון ושלמות בהשמות. ואני יודע
 שרק כשאני מתייחד עם ישראל כביכול
 אז השם שלם. וז"ש אני ד' אלקיכם,
 ר"ל שהקב"ה יודע שרק כאשר מתייחד
 עמנו אז שמו שלם כביכול, והבן.

[ט] שמיך מלמנו נקלם רק כשמימד
 הקב"ה עמנו.

והרבותא בזה, דאף על פי שאנו
 נמצאים בגלות בין האומות, ונטמעים
 בין העכו"ם בשפל המצב ובסתר
 המדרגה, עם כל זה עזוז אהבתו ית"ש
 אל עמו ישראל היא כל כך גדולה,
 והקב"ה מקבל ההשתוקקות והרצון של
 בני ישראל ואינו מואס בהם ח"ו, וכמו
 שכתוב ואף גם זאת בהיותם בארץ
 אויביהם לא מאסתים ולא געלתים
 לכלותם, ודרשינן לכלת"ם, היינו
 תשוקתם להתדבק בבורא ית"ש כאמור
 לעיל. וכמשל הזוהר הקדוש, שמחמת
 אהבת הקב"ה לישראל, נחשב לו
 הגלות אשר דומה לשוקא דבורסקי,
 כמו שוקא דרוכלא.

ובענין זה ראיתי בספר נפש דוד
 להנאוז ר' דוד טעבלי מליסא זצ"ל
 (כפישתן) שכתב לפרש הפסוק (ויקרא כו,

שלא לשנות מדבריהם אפילו זיו כל השנים ירדו הדורות, וכמעט כל שהיא, רק להחזיק בכל עוז בכל מנהג וענין שרצה אלנם, ואפילו הדברים אשר אין להם מקור בהלכה. ובענין זה שמעתי מב"ק אאמור"ר זצ"ל די"ע, מה שאמר פעם ב"ק זקוני מוהרב"צ זצ"ל די"ע במקופה אחר מלחמת עולם הראשונה, כי צימי נעוריו שמע ממקומו הרבנית צילה ע"ה [אמו של ב"ק זקוני מוה"ר זצוק"ל], שאלל המחרי"א מראשפיץ היו משוררים היגיון "מידלרף זו צאהאלטן, א ספאדיק אן אלטן, צמדרי חדרים גאר גוט, ס'ואל זיין א וואלדער, פאר אומערע קינדער, אז אין דעם איז געגאנגען אן ערליכע יוד".

ואמר ב"ק מורן זקוני הי"ד, הנה כאשר שמעתי שיר זה בשמות הפעוטות, לא הצנתי אותו כלל, שהרי כל אחד הי' הולך לבוש עם ספאדיק, וא"כ לאזה סכלים צריכים להצניא ספאדיק להראות להדורות הבאים וגם ב"ק אאמור"ר זצ"ל הי' זוכר מילדותו, מהסקופה שלפני מלחמת העולם הראשונה, "פארזייטשע ערליכע יודען" שהיו לבושים עם ספאדיק צימות המול, וציוס צבת הלבו עם סטריימלן, אומנס כעגנדלמי וצמאך לין צוקות ולבושי העכו"ס, אשר נאמר

דקאי על הקב"ה כביכול, שעל ידי הסרת הערלה מכניסים אותו כביכול בבריתו אשר כרת את אברהם, עכ"ד. דקאי על הקב"ה כביכול, שעל ידי הסרת הערלה מכניסים אותו כביכול בבריתו אשר כרת את אברהם, עכ"ד. דקאי על הקב"ה כביכול, שעל ידי הסרת הערלה מכניסים אותו כביכול בבריתו אשר כרת את אברהם, עכ"ד. דקאי על הקב"ה כביכול, שעל ידי הסרת הערלה מכניסים אותו כביכול בבריתו אשר כרת את אברהם, עכ"ד.

וענין ספרי (ואחתנו ו) על הפסוק (דברים ו, ד) שמע ישראל ד' אלקינו ד' אחד, ד' אלקינו למה נאמר, והלא כבר נאמר ד' אחד, ומה תלמוד לומר אלקינו, עלינו הוחל שמו ביותר, עיי"ש. והענין כאמור, שרק כאשר הוחל עלינו שמו ומתייחד עם ישראל כביכול, אז נקרא ד' אחד.

דקאי על הקב"ה כביכול, שעל ידי הסרת הערלה מכניסים אותו כביכול בבריתו אשר כרת את אברהם, עכ"ד. דקאי על הקב"ה כביכול, שעל ידי הסרת הערלה מכניסים אותו כביכול בבריתו אשר כרת את אברהם, עכ"ד. דקאי על הקב"ה כביכול, שעל ידי הסרת הערלה מכניסים אותו כביכול בבריתו אשר כרת את אברהם, עכ"ד.

שיחה ותפלה מזה בעצמו, שיעצוק ויתחנן לפניו ית"ש שנתרחק כל כך מאתו ית"ש שאין יכול לדבר כראוי, ויבקש מאתו ית"ש רחמים ותחנונים שיחמול עליו ויפתח פיו שיוכל לפרש שיחתו לפניו ית"ש שיהיה לו דיבור כראוי ויוכל להתפלל כדת וכראוי וכנוח, ובדואי יעזיחו ית"ש, עכ"ה"ק. וכזה מבאר הענין שכתב הארי"ל דבמצרים הי' הדיבור בגלות, דהנה כתיב (שמות ב. כז) וישמע אלקים את נאקתם וגו', וידוע שנאקה הוא בלב לבד, והפ"י ששמע הקב"ה את תשוקת לבם לעוברו ית"ש כראוי בדיבור קדוש, והם בעצמם בקשו רחמים על דבר זה שנתרחקו מאתו יתברך שמו ואינם יכולים לפתוח את פיהם לפניו ית"ש, ועל זה התפללו וצעקו אל השי"ת. וז"ש ויצעק בני ישראל אל ד' מן העבודה, פ"י על עבודת השם שאינו כראוי, ועל זה כתיב ותעל שועתם אל האלקים וגו', ששמע הקב"ה ועור להם. וזהו הכוונה שהדיבור הי' בגלות, דאף שהיו מתפללים אל השי"ת, עכ"ז הי' עיקר התפלה על דיבורם שאינו כראוי כנ"ל, עכתי"ד הק'.

ופ"י זה בתיבת לילות"ם מובא פעם שנית בספה"ק זרע קודש (פ"י כי תשא ב"ה כי תשא [הב"]. וע"ע מש"כ בספה"ק זרע קודש ח"ב במאמרים להושענא רבה ע"י פה. בדי"ה והי' העלמה וכו'), ותוכ"ד

הק' שם, דהנה אמרו חכמי"ל (סוכה גב.) אלמלא הקב"ה עזרו לא הי' יכול לו, שהקב"ה עזר לאדם במלחמתו נגד היציה"ר ושולח לו השתוקקות שיהי' נפשו חתה לדי' תמיד. וזה שאמר הכתוב, ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לבלות"ם, מלשון בלחה נפשי, שהתשוקה שלנו מקבל ית"ש ומסייע אותנו להיות מחכים לדי' תמיד. וזהו הכוונה בפסוק (שמות כג. כ) הנה אנכי שולח מלאך לפניך וגו', כי מלאך ר"ת כ"י מ"חכים א"יחנו ל"ך, היינו שהקב"ה שולח לאדם להיות מחכה לו ית"ש, יעו"ש.

קוראים ציית לסיים צייתים אהנה צלל טעם לעולם וכו'.

הגאון מוה"ר שמשון סופר זצ"ל (כס"ב) מכתב סופר לאגודת הש"ס, שבת קל"ז: פ"י בענין זה נוסח הברכה שמברך אב הבן בברית מילה, אשר קדשנו במצותיו וצונו להבטיחו בבריתו של אברהם אבינו. ויל"ד באומרו להבטיחו, שהוא לשון נסתר, ואינו מפרש על מי קאי. אלא הכוונה, כי על ידי שמירת הרמ"ח איברים ושם"ה גידים בקדושה וטהרה הקב"ה מדבק א"ע בכיכול לכל יהודי בברית שלם. וזהו כוונת הברכה, להכניס"ו בבריתו של אברהם אבינו,

עליו בתורה ובנביאים ובכתובים, כענין שנאמר (ויקרא י"ג ג) ובחוקותיהם לא תלכו, ומפואר בכל מפרשי המורה כי הפסוק נאמר על מלצושי עכו"ם, ונביאים נאמר בצפני' א' (מ"א), ופקדמי על השירים ועל בני המלך ועל כל הלצושים מלצושי נכרי, מן משאר פסוקים וספרי הקודש האוסרים עלינו מלצושי עכו"ם וכו', יעו"ש במתק לשונות].

וכמוצן שאין הכוונה דוקא על הלצושי שלצושים על גופם, אלא כל מה שסוצב את האדם בעולמו נקרא לצושו, הי"ה קומו ושצמו, צימו וכל קניינו, ממלכו ומשמו, מה שהוא קורא ומעין, ומה שצני צימו והאלמו מדברים ועוסקים בהם, דירתו צעיר ונכפר ומקום נופש, אופן נסיעתו מן לצימו, מקום עבודתו וכו' וכו', כל זה נמס בכלל לצושי, כי כל אלו הם לצושי לשמטו ומהלך רוחו. ועל כל זה נאמר, שאסור לשנות מדרך שסללו לנו אבותינו ורבותינו הקדושים אפילו כל שהוא, אף שאין האיסור מפורש צמורה.

ודבר זה הוא מעיקרי האסורות להמשכת הדורות, וכמו שמבאר ב"ק זקוני מוהרב"צ זצ"ל הי"ד בספה"ק

קדושת ציון (מ"צ סה"ס) לזרי הפסוק (סהל"ס קט"ו) הלוך ילך ובכה נושא משך הורע בא יבא ברנה נושא אלימותיו. והכוונה, שגם לוד המלך ע"ה ליתן לאדם ענה הוגנת להאדם הממירא ומושש על בני שמה ח"ו ימעזו קרקולם ויטו מדרך ד', והענה לזה היא שילמוד את בני צימו את הדרך הישן אשר לרכו זה אצומינו, שלא לשנות מדרכיהם אפילו אפס קלסו, ורק באופן זה יהי' נכון לצו צמות צדי' שיהי' לו צינים הוגנים והולכים בדרך ד'.

וזה שאמר הכמות, הלך ילך וצכה נושא משך הורע, ר"ל שהולך האיש וצוכה צדמעות שליש על זרעו שלא ימעזו קרקולם ח"ו, ומה יעשה האב שלא ימטא הבן, על זה הטמין הכמות צרמו הענה צמיצת צ"א, שהוא אומיות אל"ף צ"מ, אל"ף מלשון למוד, כמאה"כ (אי"ז לג. ג) והאלפך חכמה, צי"ת צממו על צימו של אדם, שילמוד את בני צימו את הדרך הישר והטוב אשר ילכו בה, וצא צרמו צמיצת צ"א למפרע, דהיינו אות צי"ת קודם לאות אל"ף, לרמו כי העיקר הוא ללמוד את בני צימו ללך בדרך הישן שרכו בו

הזרות שהיו למפרע, דהיינו צדק אצותיו ואצות אצותיו, ולא סיון צדרי המתחשבים, ואז יזכה, כי יצא צנה נוסף אלומותיו, וכדרכת חכמו"ל (מדת שוט"ט נפסק זה) על יעקב אציו שאמר אף טעון עולמי ועלמתי, פי צנים וצנות, וזהו צא יצא צנה נוסף אלומותיו, פי כטיקיים האדם מה שרמזו צמצת צ"א, להדריך את בני צמו צדך ישראל צבא, אז יזכה צצא צנה לקראת משיח צדקיו, נוסף אלומותיו, טעון עולמי ועלמתי, היינו עם צנים וצנות וצני עוסקים צמורה וצמות צדך אצותיו ורצותיו, עכדה"ק.

והנה נעמו צוה לצרי האור ודויע במחמר אלפא ציפא (צנים הספר, אומ למי"ד מי"ס ניו"ן) לפרש אמרם ז"ל צירושלמי (שנת פי"ט, ה"א) כל תורה שאין לה בית אב אינה תורה. כי זהו הוא מוסרי העיקרים צמורה הקדושה, לין צדך אשר סולה לנו מלצותיו, שלא לנעום כלל מדך זה אשר קבלנו מהם, ושלא לנעום ממסורת אצות אפילו בקונו של יו"ד. ח"ש כל תורה שאין עמה צית אצ, היינו המסורה והקבלה מהאצות, אינה חורה, עכ"ד.

מצות התורה, ויש לו השתקקות וחשק לעשות רצונו ית"ש, זה עצמו נחשב לו כמעשהו, ואף שבאמת גם הרצון הוא מהקב"ה המעורר את האדם להשתוקק למצותיו, עכ"ז בזה שהאדם רוצה שיהי לו רצון טוב לעשות ולקיים רצונו ית"ש, זה עצמו נחשב לו כעשיית האדם.

ויתכן שענין זה רמז ב"ק רביה"ק מצאנו יו"ע בדבריו הקדושים כאן בפ"י תיבת לכת"ם, דקאי על השתקקות של בני ישראל לעשות רצון קונם, אשר זה נחשב להם כמעשה כנ"ל, וי"ש, שהוא כביכול משתוקק למעשינו הטוב לתת עוז לאלקים, וזה הוא באמת רק בבחינת רצון הלא הכל הוא מאתו יתברך ויתעלה שמו, ר"ל שהקב"ה משתוקק שיהי לנו השתקקות ורצון לקיים מצותיו ית"ש, כי המצוה גופא היא מהקב"ה. וזהו הפירוש לכת"ם, היינו התשוקה שיש להם לבני ישראל לעשות רצונו יתברך.

ודברים הללו מבוארים היטב בספה"ק ודע קודש של רבו מובהק זקנוו הרה"ק מראפשיין זצוק"ל יו"ע (פי וארי ביה"ה ידברו משה), שכתב לבאר מה דאיתא בכתבי האר"ז"ל, שבגלות מצרים הי' דיבור בגלות, דהיינו שלא הי' להם דיבורים של קדושה כראוי. ולכאורה צ"ב, הלא בהדיא כתיב (שמות ב, כג) ויאנחו בני ישראל מן

העבודה ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה, נמצא שעלתה תפילתם לפניו ית"ש השמימה, וא"כ איך אפשר לומר שלא הי' להם דיבור של קדושה שיעלה להשי"ת.

וכתב הרה"ק מראפשיין יו"ע בביאור הענין, וזל"ק, רק הענין על דרך ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם בו לבלותם, ופירשו בספרים לשון תשוקה, שאף תשוקתם של ישראל אינו מואם ית"ש. וכתוב (דברים ל, ד) אם יהי נדחך בקצה השמים משם יקבצך ד' אלקיך ומשם יקחך, ולכן אין לשום אדם מישראל לייאש את עצמו כלל וכלל, ולא יאמר ח"ו אני נפסק מקדושתו ית"ש שאין אני יכול להתפלל בלא מחשבה זרה וכדומה, שנראה לו שאין לו דיבור של קדושה שתעלה תפלתו לו ית"ש, לא ייאש את עצמו בכל זה, כי לא ידח ממנו נדח, והטוב כי לא כלו רחמיו וחסדיו, ואומר ית' (שמות לד) וחתנתי את אשר אחזן, אפ"י שאינו הגון וכדאי.

וגם האיש הזה שהוא בשפל המדרגה מאוד, ונסתמין דבריו ואינו יכול לפתוח פיו כראוי לדבר לפניו ית"ש כלל, אפ"כ ידע באמת שגם התשוקה הזאת שחפץ ומשתוקק לדבר ולהתפלל לפניו ית' שמו כראוי, אך שאינו יכול, זה ג"כ רואה ית"ש וחשוב לפניו ית"ש. וגם יכול לעשות לעצמו

יגרום תענוג ונחת רוח להבורא ב"ה, הלא יש להקב"ה בשמים כמה אלפים מלאכים שהם אומרים קדוש קדוש קדוש באימה ובריאה, ומה אנש כי תזכרונו. וכיאר הענין על דרך משל, שמצינו אצל מלכי ושרי האומות, שיש להם עוף הנקרא "שפיל-פויגל", שמלמוזין את העוף לדבר כלשון בני אדם, ומתפארים בזה לכל באי שער ביתם, כיון שיש בו משום חידוש. וכמו כן לענינו, שהקב"ה כביכול מתפאר ומתענג דוקא בעבודת האדם שהוא קרוין מחומר ומלובש בגוף עב וגשמי, ואעפ"כ עושה רצון קונו ית"ש, וזהו חידוש גדול יותר מעבודת המלאכים ושרפי מעלה, עתה נדון.

והרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע פי' בזה בספרו הק' נועם אלימלך (פ' במחבר) מאמרם ז"ל, בזמן שישראל עושיין רצונו של מקום, כלו' שעל ידי הרצון וההשתוקקות שיש לבני ישראל להתדבק בד' ולעשות רצונו ית"ש, עושים בזה רצון להבורא יתברך ויתעלה כביכול, לעורר חממים וחסדים עליהם, עיי"ש.

[ג] ועיניה זו מקרי לנה, לטון השתוקקות, שהוא פניכול משתוקק למעשיו הטוב למט עו' לאלקים. וזה הוא צאמת רק צמימת לטון, להלא הכל הוא מאמו יתברך ויתעלה שמו וכו'.

ועל דרך זה מפרש כ"ק זקני מצאנו זי"ע דברי הזוה"ק הנ"ל, על הפסוק ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתם לללותם, היינו בשביל ללותם. כי תיבת כל"ה הוא מלשון השתוקקות, כמ"ש (תהלים פד, ג.) ללותה נפשי, וזהו הכוונה, כי גם כאשר בני ישראל נמצאים בגלות בארץ אויביהם, עכ"ז הקב"ה אינו מואס בהם ח"ו, כי כן הי' רצונו הקדום בתחלת הבריאה, שמעשינו יעלה להתעוררות להוסיף כח בפמליא של מעלה כביכול, וזה הוא בחינת בריית, ששניהם כוונתם בריית להיות ביניהם אהבה בלא טעם לעולם, כמו כן הי' רצונו ית"ש, שדוקא על ידי מעשינו יתוסף הכח לעילא כביכול.

וד"ש בזוה"ר, לא מאסתים ולא געלתים לללותם, בשביל ללותם, היינו ההשתוקקות שהקב"ה כביכול משתוקק דוקא למעשינו ללות עו' לאלקים, להפר בריית אתם, שלא יהא ברייתו חלוק, היינו הבריית בין הקב"ה לישראל להתייחד עמהם תמיד.

והנה מבואר בספרי קודש וכן מבואר הרבה בספרי דברי חיים, כי באמת כל המצות ומעשים טובים שהאדם עושה, הכל בא מיד הקב"ה, ואין האדם עושה כלום, וכמ"ש (דברי הימים א, כט) כי ממך הכל ומידך נתנו לך. אלא דבר זה עצמו שהאדם בוחר ברצונו לקיים

ועל פי כל הדברים האלו, יונן מה שרמזו המפרשים שהרי"מ של א"ס ב'סקותי תלכו ו'את הוא אב"ת, כי עיקר כוונת הכתוב כאן הוא כמבואר לעיל, על עניני המסורה שקיבלנו מאבותינו ואבות אבותינו מזרות הקודמים, ואינם מפורשים בקרא להדיא, אלא הם צגדר קבלה ומסורת אבות, אף שאינם מובנים ונראים כמקוים בלי טעם.

ומהאי טעמא נקראים פרקי המשניות שנהגים ללמוד צעצעות הללו שצין פסק לצדעות, בסבת אב"ת, שזה כולל ענינים שמקבל בן מאציו וכו', והוא מאציו וכו', עד מעמד קבלת הסורה מפי הגבורה מהר סיני, וכמו שאמרו גרים המסכת, משה קיבל מורה מסני ומסרה ליהושע ויהושע לקוים וכו', וזה סוד קיומנו צגלות החל הזה.

וענין זה יש להעמיט צדבני המדרש הג"ל, אם בחקותי תלכו וכו', הה"ד השבתי דרבי ואשיבה הגלי אל עירתיך, אמר דוד, רבש"ע בכל יום ויום הייתי מוחשב ואומר למקום פלוני ולבית דודה פלונית אני הולך והיו הגלי מביאות אותי

לבתי בנסיות ולבתי מדרשות. לדוע מה דלימא צספמי קדמונינו, כי צספר מהליס כל המפלוגת וקשות וכל ואלחד מצני ישאל עד סוף כל הדורות [ע'י צספיה"ק מאור ושמש (פ' משפטים ד"ה ועצדתם) שציא צסס הדר"ק, כי דוד המלך ע"ה הי' מתפלל על כל הענינים שצריכים ישאל עד ציאת משיחנו, על החוליס שימרפאו, ועל הצריחיס שלא יחלו, ועל פרנסתם שיצטרכו, ולצטל מהס כל הציודות קשות]. ולפי"ז י"ל צצפסקוק זה צא לרמו ענין זה להסתנה וללך רק צדרי ונימוסי אצומינו הקדושים, צסס לצון ומלצוש, וצסוקות הגויס לא מלכו, כי אחד מהמעלות העיקרייס של הוצירות צעניי הלבוש ודרכי האצות הוא, אף שהוא רק ענין חלוני, דצוה ניכר שמוצדלילס ומופרשסי מסאר האומות, ואף כאשר האדם ירעה פעס להסתצר עס פסותי המדרגינה, או מושצ צלצו שרונה לילך למקומות צלמי ראוויס לאיש הירא ומרד לצד ד', מונע את ענמו מלילך עס מסממ מלצושו, "מיט א ספאדיק קען מען ניצטן גיין איין טעמטער".

הי' [ב] הרי דמגלת צילמת העולמים הי' נשגל כן ישטרלל ימנו כח צפמליל של מעלה וכו'.

ובענין זה פירשו בספרים

הקדושים [עיי' ספה"ק דגל מנחה אפרים פ' קדושים, וספה"ק קדושת לוי פ' קדושים] מה

שאמרו חז"ל במדרש (ויק"ר כד, ט) עה"פ (ויקרא יט, ב) קדושים תהיו,

קדושתו למעלה מקדושתכם. כי ישראל כל במעשיהם הטובים נותנים כביכול כח

ועזו ומוסיפים קדושה בפמליא של מעלה. וזה שאמרו, קדושתו למעלה

כביכול, היא מקדושתכם. ועל זה מסיים הפסוק, אני ר' אלקיכם, ר"ל מה

שאני ד', הוא מחמת שאני אלקיכם, ואתם מוסיפים כח וקדושה למעלה,

והתגלות קדושת השי"ת על בני ישראל הוא לפי ערך התקדשותם אליו, יעו"ש.

בספה"ק קדושת לוי פרי' תזריע (בר"ה או יבואר אשה וגו' [הג"ה]), הביא מה

ששמע מהרה"ק הרב ר' בער ממזעריטש זי"ע לפרש בענין זה מאחז"ל, ישראל

מפרנסין לאביהם שבשמים, דבוח שאנו עושים מצות ופעשים טובים, גורמים

תענוג ונחת רוח להבורא יתברך שמו, וזה ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים,

שהתענוג נקרא פרנסה כביכול, עכ"ד הק'.

והוסיף הקדושת לוי לבאר, דהנה יש להתבונן בזה, איך אפשר שמצות

ומעשים טובים שעושה איש הישראלי

אחובת נפשי נמצאת ביניהם], ובגינה כלהו חביבין גבאי [ובשכילה כל ישראל חביבים

אצל הקב"ה], הה"ד לכלתם, לכלתם כתיב חסר וי"ו [לרמוז על השכינה הנקראת

כלה, כלו' בשביל הכלה שביניהם], בגינה לא מאסתים ולא געלתים וכו'.

[משל] לבר נש דרחים אתתא [שאהב אשה], והות דירא בשוקא

דבורסקי [והיא היתה דר בשוק שמעבדים שם עורות של בהמות, ויש שם ריח רע], אי

לא הות היא תמן לא עייל בה לעלמין [אם לא היתה האשה שם לא הי' נכנס שם

מעולם], כיון דהיא תמן דמי בעיניו כשוקא דרובלא [כיון שהאשה נמצאת שם,

דומה בעיניו כשוק של מוכרי בשמים ויכול ליכנס שם], דכל ריחין דעלמא טבין

אשתכחו תמן. אוף הכא, ואף גם זאת בדותם בארץ אויביהם [מקום הקליפות

והטומאה], דאיהו שוקא דבורסקי, [עם כל זה] לא מאסתים ולא געלתים, ואמאי

לכלתם, בנין כלתם, דאנא רחימנא לה [שהשכינה שנקראת כלה נמצא ביניהם, ואני

אודב אותה], דאיהו רחימותא דנפשיא דשריית תמן, ודמי עלי ככל ריחין שבאן

דעלמא בנין החוה כלה דבגוויחו [שמגדל אהבתי אלי' דומה עלי מקום

הקליפות כשוק של רובלי, שכל ריח טוב נפשא שם]. אמר רבי יוסי, אלו לא

אתינא הכא אלא למשמע מלה דא די [אם לא הייתי בא לכאן אלא לשמוע דבר זה

די לך, עכ"ל הזוהר.

פריו וגו', כלו' שאם בדרך זה תלכו

תוכו לכל מיני השפעות טובות וצרכות. ומעמה מה מאוד נמללו לחך

דברי הוהר הקדוש המונע צריש אמרינו, אם בחקתי תלכו דא תודה

שבעל פה, דמה שאמר הכתוב אם צחקתי תלכו, היינו שאלכו בדרכי

האבות וצחוקומיהם כמונע לעיל, ועינן זה להמנהג צדק וימוסי האבות הוא

צחקית תורה שבעל פה, כמו שאמרנו בשם הרה"ק מצעלא זי"ג, שהמסורה

הנמסר לנו מפה לאחון מדור דור הם בגדר תורה שבעל פה. וז"ש אם

צחקתי תלכו דא תורה שבעל פה. ועל דרך זה יש להמליץ מה

שאמרנו ז"ל צחקוי וזהר (צחקמה ז'. במאמר פתח אליהו) מלכות, פה, תורה

שבעל פה קרינן לה. והכוונה כי כאשר בני ישראל מתנהגים בדרכי

האבות ואינם משנים כלל מדרכי וימוסי אצויהם, או מתגלה כבוד

מלכותו ימצך בעולם, וע"ד שאמר פעם ב"ק זקינו מוהר"צ זצ"ל ה"ד,

כשהי' בעיר קרקלקא אמר מלממת העולם הראשונה, ופאומה מקופה

נעשמה ירדה גדולה צמנץ היסודת והרצה אנשים פרקו עול רמ"ל, ורעה

ח"ש דוד המלך ע"ה, ככל יוס

יוס הייתי ממשד ואומר למקום פלוני ולצית דירה פלוית אני הולך, והימה

כוונמו על האנשים שצבל הדורות, אשר אש אנשים שאינם הגונים לו, וממשד

עם אנשים שאינם לגויים, אצל ליך למקומות שאינם לגויים, אצל

צחקת נמנע מעשות זאת, מאמר שהוא ממנהג צחוקומיהם חוקי המורה,

ולא יונעס לו להימנע צחוקומיהם בלמי ראוים כשהוא צבנץ בלבוש הישרדי

כימי קדם. חה שאמר, והיו רגל"י מוליכות אומי לצמי נכסיות ולצמי

מדשיות, ר"ל מאמר שכל סחלוכות שלי והמנהגומי צסדר החיים הם

צדרכי האבות וצמימסיהם, זה מושך אומי ואני מוכרח לילך רק לצמי

מדשיות ולצמי נכסיות, וכאמור. שהציל דרש זה על הפסוק אם צחקתי

תלכו וגו', לכוונת הפסוק היא להזהיר שצריכים לילך ולהמנהג צחוקומ

וימוסי האבות הקדושים כמונע לעיל, ושפיר שיך לוח מה שדרשו על

הפסוק משבתי דרכי וגו' כנ"ל. וממשך הכתוב, ונמתי גשמיתם צממס

ונמנה הארץ יוצלה וען השדה ימן

[אגשר] לך מן ארעא, ואפיך לך ממלכותא, דילמא יקומון עלך דובי חקלא או זאבי חקלא או לסטיין ייעברון לך מעלמא [שמא יקמו עליך דובים או זאבי חסרה או לסטים ויהרגו אותך], מה אעביד, אלא אנא ואת ניפוק מארעא וכו' [שמגורד אהבתו לבנו, יצא המלך עמו מהארץ לשמור עליו מהחיות והלסטים].

כך אמר הקב"ה לישראל, מה אעביד לכו, הא אלקינא לכו ולא ארכיתו אודניכו [הרי הכיתי אתכם ולא הסייתם אוניכם לדברי תוכחתך], הא אייתנא עליכו מארי תריסין מארי טפסין לאלקאה לכו [הרי הבאתי עליכם חיצונים ורוחות להלקות אתכם], ולא שמעתון, אי אפיך לכו מארעא לחודכון [אם אוציא אתכם מן הארץ לבדכם], דחילנא עליכו מכמה דובין מכמה זאבין, [אני מתירא בשבילכם, מן הדובים והזאבים, הדיינו כוחות החיצונים הרעים] דיקומון עליכו ויעברו לכו מעלמא [שיקמו עליכם ויעבדו אתכם מן העולם], אבל מה אעביד לכו, אלא אנא ואתון ניפוק מארעא ונהך בגלותא [אלא אני ואתם נצא מן הארץ ונלך יחד בגלות, וניצו אשמור עליכם], הה"ד ויסרתי אתכם, למהך בגלותא [ליך בגלות], ואי תימרון ראשבוך לכו [ואם תאמרו שאעזוב אתכם], א"ף אנ"י עכפון וכו'. והשתא אף על גב דישראל אינהו בגלותא, קב"ה אשתתכ עמהון ולא שביק לון, דכד יפקון ישראל מן גלותא קוב"ה יתוב

עמהון [וכאשר יצאו ישראל מן הגלות, ישוב הקב"ה עמהם], דכתב [דברים ל.ג.] ושב ד' אלקיך [והשיב לא נאמר כי אם ושיב, כלי' שהקב"ה בעצמו ישוב עמו לארציו].

ויסי, כתיב [ויקרא כו, מד.] ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וגו', ואף גם זאת [כלו] מה בא ללמדינו בכל אלו הדבויים, ואף, כמה דאת אמר אף אני [שהקב"ה נמצא עמו בגלות כנ"ל], גם לרבות כנסת ישראל [שהיא השכינה] דאקרי זאת, דלא שבקת לון לעלמין [שאיה עזבת את ישראל לעולם], בהיותם בארץ אויביהם, בהיותם כלא כחדא [הקב"ה והשכינה כביכול ביחד עם ישראל], לא מאסתים ולא געלתים וכו' להפר בריתי אתם [אלא אנאל אותם מן הגלות], דאי לא אפרוין לחו הא בריתי פליג, ונבין כך להפר בריתי אתם [כלו] בשביל זה אנאל אותם, שלא להפר ולבטל בריתי עמהם].

אמר רבי חייא, אנא שמענא מלה חדתא [אני שמעתי דבר חדש] דאמר רבי אלעזר, לא מאסתים ולא געלתים לכלתם, לא הכיתים ולא הרגתים לכלתם מיבעי לי, אלא לא מאסתים ולא געלתים, מאן דסאנא לאחורא מאיס הוא לקבלי' וגעלא הוא בניעולא קמי' [מי ששונא לאיש אחר, מאוס ומגועל הוא לפניו], אבל הכא לא מאסתים ולא געלתים, מאי טעמא, בגין דחביבותא דנפשאי בינייהו [כלו] שהשכינה שהיא

דך התלון קבולה של צמורי באצוב הולמים צימד כשהם מלוטשים כדרך הסקידים כמו צימים קדמונים, ועניי הצעלי צמים המתחדשים היו הצמורים האלו נחשבים לצטלנים ונצוים בעיניהם, אמר לו בהתרגשות, "י"י שרייען ד' הוא האלקים", שבעטם הליכתם הם מקדשים שם שמים צפרהסאל. ולכן נקראת מלכות תורה שבעל פה, כי עיקר הסגולות מלכות שמים, היא על ידי עניי המסורה והקבלה שנקרא מורה שבעל פה כנ"ל. וצדד זה נריך כל אחד לזוהר

צוהירות ימירה, פי צעוה"ר יש ירידה גדולה בענין זה, ואין לנו מרגשים איך שנמשך השנים ענין המסורה ממדרדר ויורד מטה מטה רח"ל ואין דורש ואין מפקש, על כן טובה מוטלת על כל אחד ואחד להשתדל בכל עו להחזיק במנהגי אבותינו ורצונו

* * *

הקדושים בכל פרט ופרט, וכל אחד יזרח את חצירו שלא ישנה ממנהגי אבותיו ומלכותיהם וההלך מחשבתם, וכל ענין שמסתפק האין להתנהג, יעשה כדרך שעשו אבותיו ואבות אבותיו, וכמו שפירש רש"י בשיר השירים עה"פ (א. ח.) אם לא מדעי לך היפה נשים לאיך צעקצי האין ודעי את גדימך על משכמות רועים. כלו' אם לא מדעי לך באיזה דרך לילך ולהתנהג, לאיך צעקצי האין, מסמכלי פסיעות דרך שלכו אבותינו, ומצונון בדרכי אבותך הראשונים שקבלו תורתך ושמרו משמרתך ומלכותך, ולפי דרכיהם, כמו שהללן הולכים בפסיעות ועקבות הראשונים, יעו"ש. וצוהות זה מכה לכל מיני צרכות טוהות וישועות ולהתגלות מלכות שמים על ידי ציאת משים נדקנו במהרה צימינו אמן.

שיעור בספה"ק דברי חיים ע"י כ"ק מרן אדמו"ר שלימ"א שבת קודש פרשת בחקותי שנת תשס"ה לפ"ק

ספה"ק דברי חיים

ח"א עמ' קסב. לפרשת בחקותי

במדרש (ויק"ל לה, ט) ונתתי

גשמיכם בעתם (ויקרא טו, ז) אמר ר' יונתן ב' ניתנו מתנה לעולם, התורה והמאורות והגשמים, התורה מניין שנאמר (שמות לה, יט) ויתן אל משה בכלותי, המאורות מניין שנאמר (צדקת ט, יז) ויתן אותם אלקים, הגשמים מניין שנאמר ונתתי גשמיכם בעתם, עכ"ל.

וגראה לע"ל די"ל כוונת המדרש על פי מה שנפרש הפסוק (ויקרא ט, מז) לא מאסמים וגו', וא' דכמיצ צוה"ק (צמקומי קטו): דדרשין ללמס נשעיל ללמס, שהיא למס, להפך צרימי ללא יחא פלוג צרימו, יעו"ש דצריי הקדושים.

הפירוש הוא לפע"ד כן, והנה מובחר צוה"ק תרומה (קלה) ח"ל [ועל דא אשר מקמו מלמס כמיצ (שמות כה, ג) וכו', הלא לית דמערותה לעילא למערות עד לישאל מועמי לממא וכו' (וה"ק טס קלה): עכ"ל]. [ב] הרי דמלית צרימת העולמים ה' נשעיל כן שיראל ימו כמ

במללא של מעלה, [א] וצמינה זו מקרי

כלה, לשון השמוקוק, שהיא כציכול

משמוקוק למעשיו הטוב למת עון

לאלקים. וזה הוא צאמת רק צמינת לכו,

להלא הכל הוא מממו יתבדך ויתעלה

שמו, ורק לכויו הקדוש צמלת צרימה

ה' רק שמעשיו יעלה להמערות,

(מזה) [ד] [וזה] הוא צמינת צרימ,

שמינה כרמיס צרימ להיות צימיס

אהצה בלא טעם לעולם, כמו שמואל

בספרים הקדושים, שזה מרמו צוה

שורמין נגד למיס נשעם כרימת צרימ,

לרמו [ה] שכמו שהצג אינו שלם רק

בהמרכו למקום שמתך ממנו, כמו כן

ה' שכרמו הצרימ אין השלימות רק

כשמינה המה יח.

וכן כציכול למעלה [ו] הגם שיעמו

שהסם אחד ושמו אחד בלא שום שמינו

שעולם, מכל מקום כמיצ (וכרי יד, ט) ציוס

ההוא יח' ד' אחד, והיינו שאין נקרא

כציכול הקצ"ה אחד בלא שום נמימד

שמו לממו, וכמוכר צוה"ק (צדק קטו):

וצמדשמיס (ממומא כי מלא יח) שאין השם

שלם וכסאו שלם עד שה' ממיית עמלק

וה' גאולה שלימה.

ולזה אמר הכמופ [ו] לא מאסמים

וגו' ללמס, נשעיל למס, היינו

השמוקוק השם יתבדך לעמו, שהמה

יעלו מ"ג צמורה ומנה, כי למי ד'

אלקיס, היינו עממות שמו יתבדך, [ח]

למי שמי כמובחר (וה"ק ויקרא יח, ד')

אלקיס, [ט] שאין מלכומו נקרא רק

כשימימד הקצ"ה עממו.

*

[א] דכמיצ צוה"ק (צמקומי קטו):

דרשין ללמס נשעיל למס, שהיא למס,

להפך צרימי ללא יחא פלוג צרימו, יעו"ש

דצריי הקדושים.

הנה ראוי לעיין באריכות דברי

הזוה"ק שם, וכמו שכתב ב"ק וקוני

מצאנו י"ע על דברי הזוה"ק "יעו"ש

דבריו הקדושים" ונבפרט שאנו נמצאים

כימי ההילולא של רשב"י בעל הזוה"ק, כי

ביום אתמול ה' ל"ג בעומר.

וד"ל הזוה"ר, רבי אבא אמר (ויקרא

כו, כח) ויסרתי אתכם על ידא דממנו

הפאתיכם, ויסרתי אתכם על ידא דממנו

אחרנין (היסורים באים ע"י ממנים אחרים

של הסט"א), כמה דאוקמוה [כמו שבארנו

בפסקין] אף אני, הא אנא אתער

לקבלייכו, הא שבע לאתערא עלייכו

[כלי' שהרי אף אני מתעורר להיות עמכם

בגלות, וגם השכינה המכונה "שבע", נמצא

עמכם בגלות].

[וכמו שכתוב (תהלים צא, טו) עמו

אנכי בצרה, שכביכול הקב"ה משתתף

לך [ראה מה שאעשה לך], אי אתריך

עם האדם בצרתו, וכן מובאר בזוהר

הקדוש (ס"פ וירא) עה"פ (ישעי' סג, ט)

בכל צרתם לא צר, כתיב ל"א באל"ף,

וקרי ל"ו בוא"ו, להורות שהקב"ה

עמהם בצרה, וכל זמנא דישיראל אינון

בגלותא שבינתא עמהון בגלותא, יעו"ש.

ועל דרך זה פירשו בספרים מאה"כ

(דברים ח, ה) כי כאשר יסר איש את בנו

ד' אלקיך מייסרך. ויל"ד על אומרו יסר,

דיותר ראוי ה' לומר כאשר יסר, גם

תיבת "את" הוא לכאורה מיותר, והו"ל

למימד כאשר יסר איש בנו. והכוונה

בוה, כי כשהקב"ה מביא יסורים

ועושים על האדם, גם הקב"ה כביכול

בעצמו מצטער על זה, כמו האב

שמצטער בעת שעושה רפואה לבנו,

וזהו כאשר יסר, היינו שעושה לעצמו

יסורים, איש את בנו, ר"ל עם בנו, כן ד'

אלקיך מייסרך, וכמו שאמרו חז"ל

(הגינה טו): שהשכינה אומרת קלני

מראשי קלני מזדועי, עכ"ל].

תא חזי רחימותא עלאה [בוא וראה

האהבה הגדולה] דקודשא בריך הוא

בישראל, [משל] למלכא דהוה ל' בר

יחידאה, וזהו חטי קמי מלכא [שהי'

חוטא לפני המלך בחטאים קלים], יומא חד

סרח [חטא בעון חמור] קמי מלכא, אמר

מלכא, כל הני יומין אלקינא לך ולא

קבלת [היינו מעניש אותך ולא קבלת מרדת

הכנעה], מכאן ואילך חמי מה אעביד

לך [ראה מה שאעשה לך], אי אתריך